

позитивні зміни в цих показниках.

ВИСНОВКИ. Таким чином, запропоновані нами методичні рекомендації до програми творчого розвитку студентів у процесі занять оздоровчим плаванням показала високу ефективність не тільки в плані істотного збільшення показників творчої активності останніх, але й у плані значного впливу на показники розвитку загальних творчих здібностей, показники їх психологічного здоров'я. Отримані дані є переконливим підтвердженням нашої гіпотези про те, що заняття в групі оздоровчого плавання оптимізують творчий розвиток особистості, формують і укріплюють психологічне здоров'я особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ананьев В.А. Основы психологии здоровья. Книга 1. Концептуальные основы психологии здоровья / В.А. Ананьев. – СПб.: Речь, 2006. – 384 с.
2. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей / Д.Б.Богоявленская. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 320 с.
3. Божович Л.И. Избранные психологические труды. Проблемы формирования личности / Л.И. Божович. – М.: Международная педагогическая академия, 1995. – 212 с.
4. Булгакова Н.Ж. Оздоровительное, лечебное и адаптивное плавание : Учеб. Пособие для студентов высш. учеб. заведений / Н.Ж. Булгакова, С.Н. Морозов, О.И. Попов. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 432 с.
5. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
6. Каган М.С. Искусство и общение / М.С. Каган // Искусство и общение. – Л.: 1984. – 234 с.
7. Лубышева Л.И. Социальная роль спорта в развитии общества и социализации личности / Л.И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 2001. – №4. – С.11-17.
8. Лях В.И. Двигательные способности / В.И. Лях // Физическая культура в школе. – М.: Физкультура и спорт, 1996. – №2. – С.17-21.
9. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики / А. Маслоу – СПб.: Евразия, 1997. – 138 с.
10. Оздоровительное плавание для людей различного возраста: методические рекомендации для институтов физической культуры. – Смоленск, СГИФК, 1989. – 29 с.
11. Психологическая характеристика плавания : Метод, рекомендации / Ком. по физ. культуре и спорту при Совете Министров КиргССР, Респ. метод. каб. / Под ред. Е. И. Ижеровской. – Фрунзе : Б., 1983. – 33 с.
12. Психология здоровья как условие самореализации личности / Под ред. М.И. Кошеновой, В.М. Физикова // Материалы науч.-практ. конференции. – Омск: Изд-во ОмГПУ, 2008. – 372 с.
13. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / К. Роджерс. – М., 1994. – 231 с.
14. Amabile T. M. The social psychology of creativity / T.M. Amabile. – Berlin – Heidelberg – New York – Tokio: Springer Verlag, 1983. – XV. – 245 p.
15. Bruce T. Childcare and education (3rd edn) / T. Bruce, C. Meggit. – London, Hodder, Stoughton. 2002. – 123 p.
16. Craft A. Creativity across the primary curriculum: framing and developing practice / A. Craft. – London, Routledge, 2000. – 302 p.
17. McCoy J.M. The potential role of the physical environment in fostering creativity / J.M. McCoy, G.W. Evans // Creativity Research Journal, 14, 2002. – P.305-316.

Сушко Р.О.

Національний університет фізичного виховання та спорту України

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ: ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

В статті здійснено аналіз сучасних підходів до вдосконалення підготовленості баскетболістів національної збірної України та молодіжних збірних команд України різних вікових груп на основі результативності їх виступів у офіційних міжнародних змаганнях. Показано, що низькі результати змагальної діяльності кваліфікованих баскетболістів обумовлені низкою чинників, а саме: низьким рівнем конкуренції в складі команд, невідповідністю гравців конкретного амплу модельним вимогам, нестачею змагальної практики відповідного рівня, тощо. Автором зазначено, що на структуру підготовленості кваліфікованих і висококваліфікованих баскетболістів впливають чинники глобалізації спорту вищих досягнень □ уніфікації та інтеграції підготовки в національних федераціях, міграції та концентрації перспективних і висококваліфікованих гравців у кращі світові центри підготовки. За допомогою анкетного опитування найбільш авторитетних українських фахівців і подальшої обробки отриманих даних узагальнено шляхи подолання проблем вдосконалення підготовленості висококваліфікованих баскетболістів.

Ключові слова: підходи, баскетбол, вдосконалення, підготовленість, етапи, змагання, діяльність, сучасні умови, глобалізація.

Сушко Р.А. Современные подходы к совершенствованию подготовленности высококвалифицированных баскетболистов: обзор проблемы и пути решения. В статье проведен анализ современных подходов к совершенствованию подготовленности баскетболистов национальной сборной Украины и молодежных сборных команд Украины различных возрастов на основе результативности их выступлений в официальных международных соревнованиях. Показано, что низкие результаты соревновательной деятельности квалифицированных баскетболистов обусловлены рядом факторов, а именно: низким уровнем конкуренции в составе команд, несоответствием игроков конкретного амплу модельным требованиям, нехваткой соревновательной практики соответствующего уровня, и др. Автором отмечено,

что на структуру подготовленности квалифицированных и высококвалифицированных баскетболистов влияют факторы глобализации спорта высших достижений □ унификации и интеграции подготовки в национальных федерациях, миграции и концентрации перспективных и высококвалифицированных игроков в лучшие мировые центры подготовки. С помощью анкетного опроса наиболее авторитетных украинских специалистов и последующей обработки полученных данных обобщены пути преодоления проблем совершенствования подготовленности высококвалифицированных баскетболистов.

Ключевые слова: подходы, баскетбол, совершенствование, подготовленность, этапы, соревнования, деятельность, современные условия, глобализация.

Sushko R. Modern approaches to improve the readiness of highly skilled basketball players: a review of problems and solutions. The article analyzes modern approaches to improve the readiness of basketball players of the national team of Ukraine and youth national teams of Ukraine of different ages on performance based on their performances in official international competitions. It is shown that the low results of competitive activity of the qualified basketball players are due to several factors, namely: low level of competition in the composition of teams, the mismatch of players of a particular role model requirements, the lack of competitive practice appropriately, etc. The author stated that the prepared structure of skilled and highly skilled basketball players factors affecting globalization elite sport □ the unification and integration of training in national federations, migration and concentration of highly promising and players in the world's best training centers. With the help of a questionnaire the most authoritative Ukrainian experts and post-processing of the data summarized ways of overcoming the problems of improving the training of highly skilled basketball players.

Key words: approaches, basketball, improvement, fitness, steps, competitions, activities, modern conditions, globalization.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток баскетболу в сучасних умовах глобалізації спорту вищих досягнень має два основних напрямки, які пов'язані з удосконаленням підготовки спортсменів і змагальної діяльності. Ці напрями детально вивчені, що знайшло відображення в працях авторитетних вчених у галузі олімпійського та професійного спорту [2, 3, 4, 5]. Сучасний етап розвитку спорту вищих досягнень характеризується змінами, пов'язаними з глобальними процесами уніфікації та інтеграції підготовки і змагальної діяльності. Відкритість кордонів, доступність найбільш ефективних методик і систем підготовки спортсменів, можливість зміни громадянства та підготовки в кращих спортивних центрах світу, інші чинники, які пов'язані з впливом процесів глобалізації на ефективність підготовки і змагальної діяльності, дозволяють наголосити на необхідності розробки нових наукових концепцій перспективного розвитку олімпійського та професійного спорту в цих умовах. Стосовно розвитку баскетболу спостерігаються тенденції, які є характерними для розвитку спорту в глобальному вимірі: міграція та концентрація перспективних і висококваліфікованих спортсменів у кращих світових центрах підготовки, можливість зміни громадянства, виступи кращих спортсменів у закордонних професійних лігах [1]. Ефективні програми багаторічної підготовки висококваліфікованих баскетболістів, які побудовані з урахуванням глобальних впливів спорту вищих досягнень, набувають поширення і викликають увагу фахівців [6, 7, 8]. Конкретним прикладом є підготовка чоловічої національної збірної Литви з баскетболу, яка ґрунтується на низці складових: відбір найбільш талановитих спортсменів і початкова підготовка в дитячо-юнацьких спортивних закладах Литви, подальша базова підготовка гравців у таборах США, підготовка до вищих досягнень в університетах США, професійна кар'єра в кращих клубах НБА та Європи (етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей), виступи за національну збірну на чемпіонатах Європи, світу, Олімпійських іграх. У країні з чисельністю населення близько 3 млн. осіб, чоловіча національна збірна Литви практично постійно займає призові або високі місця на офіційних міжнародних змаганнях найвищого рівня, що свідчить про високу ефективність існуючої системи підготовки. На рівні підготовки перспективних спортсменів вирізняється всесвітньовідома тенісна академія Ніка Болет'єрі, в якій підготовлені видатні спортсмени □ Андре Агассі (США), Джим Кур'є (США), Томі Хаас (Німеччина), Моніка Селеш (Югославія, США), Марія Шарапова (РФ), Ніколь Вайдишева (Чехія) та багато ін.

В зв'язку з вищенаведеним, актуальними є дослідження, що спрямовані на визначення найбільш раціональних підходів до вдосконалення підготовленості баскетболістів в умовах впливу чинників глобалізації □ уніфікації та інтеграції національних систем підготовки і змагальної діяльності, концентрації перспективних і висококваліфікованих спортсменів у кращих світових центрах підготовки, можливості зміни громадянства з метою отримання можливості виступів за конкретну національну збірну або професійну команду, підготовку і змагальну діяльність кращих спортсменів у закордонних професійних лігах з ігрових видів спорту.

Мета дослідження – визначення проблем підготовленості висококваліфікованих спортсменів і шляхів їх вирішення на сучасному етапі розвитку баскетболу.

Виклад основного матеріалу досліджень. 27 жовтня 2015 року відбулося засідання тренерської ради Федерації баскетболу України на якому заслухано звіти головних тренерів чоловічих збірних U-16, U-18, U-20 та національної збірної України про результати виступів у фінальних частинах чемпіонатів Європи 2015 року. Кадетська збірна України U-16 під керівництвом Володимира Чурсіна посіла 10 місце в дивізіоні «Б», юніорська збірна України U-18 під керівництвом Віталія Усенка посіла 15 місце в дивізіоні «А» і за правилами ФІБА втратила місце в дивізіоні «А», потрапивши в дивізіон «Б», який є нижчим за рангом. Молодіжна збірна під керівництвом Володимира Ковалю втримала свою позицію в дивізіоні «А» на 12 місці, а національна чоловіча збірна України під керівництвом Євгена Мурзіна посіла 22 місце серед 24 команд. Нестабільність виступів національної чоловічої збірної з баскетболу (2013 рік – 6 місце в чемпіонаті Європи, 2015 рік – 22 місце) обумовлені чинниками організаційного характеру: відбулася зміна керівництва федерації баскетболу України та головного тренера команди, в складі команди наявні гравці, які мали значний дефіцит офіційної змагальної практики міжнародного рівня, не вдалося вирішити фінансові питання, що призвело до необхідності корекції планів підготовки та ін. Спеціальний аналіз показників техніко-тактичних дій у змагальному процесі збірних команд України різних вікових груп протягом тривалого часу (2006 – 2015 рр.) свідчить про наявність ряду серйозних проблем, які лежать у площині підготовки висококваліфікованих спортсменів для

національної збірної України [1]. За одноголосним рішенням тренерської ради Федерації баскетболу України лише молодіжна команда отримала позитивну оцінку виступу, в той час як інші команди – оцінку «незадовільно».

Звіти тренерів чоловічих збірних команд України різних вікових груп і подальше обговорення результатів на тренерській раді ФБУ дозволило сформулювати основні проблемні чинники:

- гравці прибувають на перший навчально-тренувальний збір у стані низької фізичної форми, що вимагає, як мінімум, двотижневого введення в режим повноцінної тренувальної роботи;

- обмежена кількість виконавців необхідного рівня спортивної майстерності та фактична відсутність конкуренції гравців у конкретному амплуа. Недостатній рівень індивідуальної технічної та тактичної підготовленості гравців збірної не відповідають вимогам до спортсменів, що займаються баскетболом 10 і більше років, і це, в свою чергу, не сприяє організації ефективної командної тактики гри в нападі та захисті;

- фізична невідповідність (антропометричні дані, об'єм м'язової маси) навіть лідерів українських команд у порівнянні з гравцями кращих європейських збірних;

- відсутність достатнього ігрового досвіду на офіційному міжнародному рівні в режимі (7-9 ігор за 9-11 днів на чемпіонаті Європи) і невідповідність ігрової практики, яку баскетболісти отримують протягом ігрового сезону в національному чемпіонаті.

Внаслідок вищенаведеного, виникає психологічна проблема впевненості в собі, а низька самооцінка не дозволяє, навіть при рівних умовах, перемагати.

Окрім вищенаведених чинників, кожний із тренерів, які звітували відзначив недостатню мотивацію гравців, які прибувають до лав збірних команд.

З метою з'ясування низки дискусійних питань, сформовано анкету, на питання якої запропоновано відповісти відомим експертам в галузі баскетболу. Респондентами, відповіді яких враховано при формулюванні загальних висновків щодо питань анкети стали наступні особи: Заслужений тренер України, экс-тренер чоловічої національної збірної України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України Геннадій Защук; головний тренер жіночої національної збірної України з баскетболу, майстер спорту України Володимир Холопов; головний тренер чоловічої національної збірної України з баскетболу, майстер спорту СРСР Євген Мурзін; менеджер національних збірних команд України з баскетболу, майстер спорту України Наталя Жержерунова; завідувач кафедри спортивних ігор Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, майстер спорту України Олена Мітова; Заслужений тренер України, багаторазовий тренер-чемпіон України Юрій Велігура; директор БК «Авангард» і СДЮШОР «Україна», тренер чоловічої молодіжної збірної України, майстер спорту СРСР Олег Рубан; голова тренерської ради Федерації баскетболу України, майстер спорту України Дмитро Базелевський; головний тренер чоловічих національних збірних України, Латвії і Португалії, майстер спорту СРСР Валентин Мельничук.

Перше питання анкети: «Визначте тривалість процесу багаторічного вдосконалення баскетболістів до етапу підготовки до вищих досягнень?». Запропоновані варіанти відповідей: 10 років (навчальна програма для ДЮСШ та СДЮШОР, 1999 р.), більше 10-ти років і менше 10-ти років. Всі респонденти зійшлися на думці, що збільшення періоду підготовки до етапу вищих досягнень, адже сучасні тенденції розвитку баскетболу диктують нові вимоги. Можливості досвідчених спортсменів високого класу дозволяють досить довгий час демонструвати високі результати. На досвіді інших видів спорту доведено, що науковий підхід до гармонійного розвитку дитини дозволяє уникнути раннього травматизму, зацікавити до подальшого аматорського спорту, здорового способу життя і подовжити період максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

Аналіз навчально-методичної літератури і вивчення практичного досвіду провідних фахівців і тренерів з баскетболу дав можливість зрозуміти, що однією з проблем є невідповідність сучасним вимогам навчальної програми підготовки в ДЮСШ. Загальновідомо, що вік 6-7 років – є сенситивним і сприятливим періодом для розвитку гнучкості, спритності та координації рухів. Координація рухів є першоосновою, фундаментом будь-якої фізичної діяльності, особливо в баскетболі. Кожний технічний елемент будується на координаційних зв'язках, із знайомих людині рухових елементів. Тому здатність швидко і точно виконувати нові рухи в більшості випадків залежить від того, який комплекс координаційних зв'язків вже є у людини. Відповідно виникає завдання створення відповідного комплексу різних рухових дій з самого раннього віку. Техніко-тактична підготовка гравців у баскетболі набуває все більшого значення на етапі початкової підготовки, де відбувається закладка та формування фундаменту для досягнення високих спортивних результатів у майбутньому.

Друге питання анкети: «Яка кількість офіційних ігор протягом змагального сезону (враховуючи виступи за кадетську та юніорську збірні) є необхідною для етапу підготовки до вищих спортивних досягнень?». Відповідаючи на питання, фахівці з баскетболу мали зробити свій вибір на користь кількості проведених гравцями матчів в площині 30-60 офіційних ігор. Зрозуміло, що кількість матчів залежить від системи проведення змагань, кількості заявлених команд-учасниць, обраного клубу, який може приймати участь в декількох першостях одночасно (чемпіонат країни, євроліга, кубки, турніри). Переважна більшість респондентів схильна вважати оптимальною кількістю проведених матчів за ігровий сезон на етапі підготовки до вищих досягнень – 30-40 ігор.

Третє питання анкети: «Яка кількість офіційних ігор протягом змагального сезону (враховуючи виступи за молодіжну та національну збірні) є необхідною для періоду максимальної реалізації індивідуальних можливостей?». Оптимальний діапазон запропонованих відповідей (30-60 ігор) обґрунтовано досвідом європейських ліг. Найскладнішим для гравця на даному етапі є гармонійне поєднання продовження набуття ігрового досвіду з демонстрацією стабільної ефективності техніко-тактичних показників. На початку періоду максимальної реалізації індивідуальних можливостей важливу роль відіграє чинник психологічної підготовленості, в кінці фізичної. Суттєву допомогу може надати тренер, який корегує час перебування на майданчику з урахуванням віку, ігрового амплуа та поставлених перед гравцем задач. Думка респондентів в цьому питанні була одноголосною – 40-50 ігор.

Четверте питання анкети провокувало на відвертість вибору, бо мало відповідний патріотичний підтекст, але розглядалося виключно з професійної точки зору: «Де краще проводити українському баскетболісту змагальний сезон на етапі підготовки до вищих спортивних досягнень?». Питання було обмежено вибором між українським і закордонним чемпіонатами. В питанні виключена фінансова складова і респонденти обирали відповідь орієнтуючись на професійні чинники баскетболістів з метою подальшого успішного виступу за національну збірну України. Розбіжність у відповідях опитуваних щодо даного питання довела своєчасність позиції керівництва Федерації баскетболу України у відповідному рішенні особливо по відношенню до гравців, задіяних у підготовці і виступах за збірні команди. Опитані фахівці дали одностайну відповідь – тільки закордонний чемпіонат може надати можливість для вдосконалення спортивної майстерності та набуття значущого ігрового досвіду, крім двох респондентів, які схильні вважати перспективними для українських баскетболістів виступи в вітчизняному чемпіонаті за умови підвищення рівня чемпіонату України за рахунок досвідчених легіонерів.

П'яте питання анкети «Де краще проводити українському баскетболісту змагальний сезон на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей?» не виявило розбіжності з думками щодо четвертого питання. Прихильники набуття досвіду в українському чемпіонаті для етапу підготовки до вищих досягнень залишились при своїй думці, в той час як прихильники закордонного чемпіонату аргументовано висловлювали свої погляди.

Шосте питання анкети вимагало визначитися з процентною складовою щодо видів підготовки: «Визначте оптимальне співвідношення видів підготовки баскетболістів на етапі підготовки до вищих спортивних досягнень: технічної, тактичної, фізичної, психологічної, теоретичної, інтегральної». Питання планування роботи тренера, за своєю сутністю, винятково творчий процес, який вимагає індивідуального підходу та, загальновідомо, що складно виокремити тісно пов'язані між собою види підготовки. Відповіді респондентів виявились абсолютно різноманітними у кількісній характеристиці, але дозволяють визначити процентні діапазони та особисте ставлення фахівців до пріоритетів у процесі підготовки. Від так на етапі підготовки до вищих спортивних досягнень всі респонденти віддали 30%-40% на технічну підготовку, вагомо оцінили роботу над тактичною 20%- 30% і фізичною підготовкою 20%, залишили на теоретичну 5% і психологічну підготовку 5%, пояснюючи тим, що ці види підготовки часто поєднані з іншими. Інтегральній підготовці відведено 10 %.

Сьоме питання анкети: «Визначте оптимальне співвідношення видів підготовки баскетболістів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей: технічної, тактичної, фізичної, психологічної, теоретичної, інтегральної». Якісна оцінка експертів щодо процентного співвідношення видів підготовки на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей дозволила з'ясувати наступні діапазони: технічна – 25%-35%, тактична – 20%, фізична – 25%-35%, психологічна – 5%, теоретична – 5%, інтегральна – 10%.

Восьме питання анкети дало змогу визнати процентну складову щодо організації процесу підготовки баскетболістів: «Визначте оптимальне співвідношення індивідуальних, групових і командних дій у змагальних мікроциклах етапу підготовки до вищих спортивних досягнень». Питання важливе з огляду на подальшу ефективність планування підготовки висококваліфікованих баскетболістів та створення індивідуальних програм підготовки. Оновлення офіційних правил гри баскетбол потребує від спортсменів якісної індивідуальної підготовленості, а сучасні тенденції розвитку баскетболу вимагають швидких групових і командних рішень ігрових ситуацій. Розбіжність відповідей респондентів не була високою і для індивідуальних дій склала – 50%, для групових – 30%, а для командних – 20%.

Дев'яте питання анкети дозволило сформулювати загальну думку експертів щодо організації процесу підготовки баскетболістів на наступному етапі: «Визначте оптимальне співвідношення індивідуальних, групових і командних дій у змагальних мікроциклах етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей». Відповіді респондентів про процентне співвідношення організації процесу підготовки баскетболістів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей були наступні: для індивідуальних дій – 30%, для групових – 30%, а для командних – 40%.

Останнє питання анкети залишено без варіантів відповідей, щоб не обмежувати думки респондентів: «Визначте шляхи усунення проблем підготовленості українських баскетболістів з метою гідної конкуренції на світовій арені». Зрозуміло, що таке складне за своєю сутністю питання не може мати конкретну відповідь, але значна схожість думок респондентів дозволила скласти алгоритм кроків, необхідних для вирішення цієї проблеми. Важливість руху в даному напрямку очевидна і спонукає до конкретних дій у першу чергу керівників, науковців і меценатів баскетболу:

- потребує перегляду та вдосконалення організаційна структура підготовки баскетболістів;
- необхідне усунення дефіциту кваліфікованих педагогічних кадрів, який гальмує поширення баскетболу і покращення існуючих результатів;
- український баскетбол вимагає принципово інноваційних і сучасних підходів до методики навчання грі, створення сучасної навчальної програми для ДЮСШ, застосування сучасних науково-методичних технологій у багаторічній підготовці спортсменів і команд;
- необхідна багаторівнева система навчання, що сприятиме тривалому підтриманню інтересу до занять, збільшення кількості тих, що займаються баскетболом за рахунок фінансової доступності для дітей із малозабезпечених сімей;
- важлива підтримка дитячого баскетболу з боку держави;
- спираючись на закордонний досвід, на часі побудова піраміди участі в лігах, фінансування якої мають взяти на себе баскетбольні клуби суперліги (вища ліга, студентська ліга, дитячі команди послідовно всіх вікових категорій);
- рання селекція на рівні національних збірних U-14;
- необхідна узгоджена цільова програма роботи тренерського складу всіх рівнів збірних (U-14, U-16, U-18, U-20 і національної);
- мають бути відновлені набуті традиції, створено належні умови для розвитку баскетболу в Україні, що в майбутньому позитивно відобразиться на рівні спортивної майстерності на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей досвідчених спортсменів.

ВИСНОВОК. Для вдосконалення підготовленості висококваліфікованих баскетболістів на сучасному етапі розвитку спорту вищих досягнень необхідна систематизація існуючих знань, найбільш ефективних методик та їх практичної реалізації в навчально-тренувальному та змагальному процесах в єдиний комплекс з урахуванням тенденцій розвитку сучасного баскетболу (в першу чергу, мова йде про вплив глобальних чинників уніфікації національних систем підготовки та їх подальшої інтеграції в кращих міжнародних центрах підготовки).

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК ґрунтуються на вивченні впливу глобальних чинників спорту вищих досягнень на процес багаторічної підготовки висококваліфікованих баскетболістів.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Дорошенко Э. Показатели технико-тактической деятельности как фактор управления подготовкой баскетболистов высокой квалификации / Э.Дорошенко // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – №1. – С. 17-22.
- 2.Желязков Ц. Основи на спортната тренировка / Ц. Желязков, Д. Дашева. – София: Гера арт, 2011. – 432 с.
- 3.Матвеев Л. Общая теория спорта и ее прикладные аспекты / Л. Матвеев. – М.: Советский спорт, 2010. – 340 с.
- 4.Платонов В. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2013. – 624 с.
- 5.Bompa T. Periodization: theory and methodology of training / T. Bompa, G– USA: Human Kinetics Publishers, 2009. – 480 p.
- 6.Fearnhead P. On estimating the ability of NBA players / P. Fearnhead, B.Taylor // Journal of Quantitative analysis in sports. – 2011. – V.7: issue 3. – P. 112-119.
- 7.Lopes C. Effect of a physical training season applied on a U-19 male basketball team / C. Lopes, G. da Mota, C. Dechechi, L. Tessutti, L. Galatti // International Journal of Sports Science. – 2012. – № 2(4). – P. 32-35.
- 8.Okazaki V.H.A. Increased distance of shooting on basketball jump shot / Victor Hugo Alves Okazaki, André Luiz Félix Rodacki // Journal of Sports Science & Medicine. – 2012. – № 11. – P. 231-237.

Тодорова В. Г.

Львівський державний університет фізичної культури

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ВИДАХ СПОРТУ З ВИСОКИМИ ВИМОГАМИ ДО ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У даній роботі, зроблено спробу дослідити місце хореографії в структурі змагальної діяльності у видах спорту з високими вимогами до хореографічної підготовки. Проаналізовано складність змагальних програм найсильніших спортсменів світу; визначено, що змагальні програми відрізняються не тільки бездоганним виконанням, а й складені з урахуванням законів хореографічного мистецтва; встановлено, що хореографічна підготовленість набуває особливої значущості і повинна враховуватися в процесі систематичного відточування спортивної майстерності.

Ключові слова: хореографічна підготовка, змагальна діяльність, складно координаційні види спорту.

Тодорова В.Г. Структура и содержание соревновательной деятельности в видах спорта с высокими требованиями к хореографической подготовке. В настоящей работе, предпринята попытка определить место хореографии в структуре соревновательной деятельности в видах спорта с высокими требованиями к хореографической подготовке. Проанализирована сложность соревновательных программ сильнейших спортсменов мира; определено, что соревновательные программы отличаются не только безупречным исполнением, но и составлены с учетом законов хореографического искусства; установлено, что хореографическая подготовленность приобретает особую значимость и должна учитываться в процессе систематического оттачивания спортивного мастерства.

Ключевые слова: хореографическая подготовка, соревновательная деятельность, сложнокоординационные виды спорта.

Todorova V. Structure and content of competitive activity in the sports with the high standards of choreographic training. In this work one undertook attempt to allocate the place of choreography in the emulative activity's structure for the sports with high requirements to choreographic training. The complexity of emulative programs of the most famous sportsmen of the world was analysed and it was determined that emulative programs are distinguished by perfect performance but also that they are drawn up as per principals of the choreographic art; it was defined that choreographic proficiency has specific importance and therefore it should be considered in the course of the systematic perfection of the sport skills. One can consider competitive activity as mental and physical activity managed by consciousness, and aimed by means of emulative actions for achievement of the victory over the rival in the conditions of specific confrontation and as per certain rules of competitions. The content of emulative activity compose of specific competitive actions appropriate to the rules of each particular sport. Each competitive action consists of movements consolidated into integral motor action. Mastering of emulative actions by sportsman and capability to use them efficiently during competitions form behavioral structure of emulative activity. Thus, competitive activity becomes composite part of the system of sport training and appears in one or another form during yearly cycle and in long-standing aspect as well. The aim of emulative training is to teach sportsmen to realize during the main competitions at most what they got in the course of earlier training.

Key words: choreographic training, emulative activity, complex-coordinating sports.

Постановка проблеми. Спортивні змагання в олімпійському спорті є центральним елементом, який визначає всю систему організації, методики та підготовки спортсменів до результативної змагальної діяльності. Без змагань неможливо існування самого спорту, тому олімпійський спорт значною мірою може розглядатися як сфера знань і діяльності, що